

Handläggare:
Margareta Wennerberg

Projektstöd Kultur i Vården 2011

1 Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att bevilja

Kulturföreningen Art produktion Evenemang	200 000 kr	KUN 2010/751
Sachsska Barn- och Ungdomskliniken lekterapin	130 000 kr	KUN 2010/764
Barnens sjukhus, Karolinska Universitets-sjukhuset Huddinge	100 000 kr	KUN 2010/768
Eva Gabriella Sjöblom, enskild firma	95 000 kr	KUN 2010/777
Eva Valentin Information, enskild firma	100 000 kr	KUN 2010/780
Glädjeverkstan	350 000 kr	KUN 2010/786
TOTALT	975 000 kr	

2 Bakgrund

Syftet med projekten är att vårdtagare, personal och anhöriga skall få en verksamhet som är återkommande. Projekten tas ut för att komplettera varandra så att institutionerna får en så bred verksamhet som möjligt. Projekten kompletterar programkatalogen med aktiviteter som är försöksverksamhet eller som till sin utformning är sådana att de inte passar i programkatalogen.

I detta utlåtande behandlas sex ansökningar.

I slutlig budget för 2011 har förvaltningen föreslagit kulturnämnden att budgetera 1 200 000 kr för projektstöd till Kultur i vården 2011.

Förutsatt att kulturnämnden beslutar om fördelning av stödet enligt förvaltningens förslag kommer 975 000 kr att fördelas ut och 225 000 kr att återstå till kommande ansökningar.

Bilaga:

Ansökningar   Distribueras enbart till partikanslierna
Redovisningar   Distribueras enbart till partikanslierna

3 Förvaltningens synpunkter

3.1 Ansökningar som tillstyrks

3.1.1 Kulturföreningen Art produktion Evenemang KUN 2010/751

Stöd 2010: 200 000 kr (januari)

Kulturföreningen Art produktion Evenemang ApE ansöker om 330 000 kr för att genomföra konstprojektet Hälsotrappan - konstnärlig miljögestaltning i trapphallen på Jakobsbergs sjukhus. Projektansvariga är bildkonstnärerna Annica Einarson och Anna Stina Erlandsson. Projektet omfattar trapphallen på Jakobsbergs sjukhus. Verksamheten på sjukhuset är många men innefattar bland annat: ASIH, palliativ vård, geriatrisk vård, administrativ geriatrik, Folkvandvård, FOU äldre norr, minnesmottagning, öppen vård, medicin mottagning barn & unga, vårdcentral, närakut, psykiatrisk mottagning, strokegrupp, Rum för avsked.

Eftersom sjukhuset är eftersatt vad gäller underhåll, är behovet av en Hälsotrappa mycket stort. Originalinredningen från 70-talet börjar se sliten och trött ut. Trapphallen är inget undantag: Belysningen är mycket dålig, väggarnas vita färg har börjat gråna, det är slamrigt, ogästvänligt och stökigt. Många vill använda trapphallen eftersom den är centralt och praktiskt belägen. Ursprungligen har man nog tänkt att den skulle utnyttjas flitigt och kunna göra ett bra alternativ till hissarna. Trapphallen skulle med konst och färg kunna bli en verklig tillgång i huset, få ett egenvärde, utgöra något av husets hjärta med sin centrala placering. Erfarenheterna från tidigare utförda projekt visar att användningen av trapporna dessutom ökar väsentligt efter förbättringarna.

Under hösten 2010 har bildkonstnärerna skapat ett kontaktnät på Jakobsbergs sjukhus och arbetat med ett färgsättningsförslag, bekostat av Locum AB. Genomförandet sker i samarbete med fastighetsägaren Locum som står för uppfrysning av ytskikten i trapphallen, dvs. lagning och ommålning av samtliga väggar, skapar tydlig markering av trappsteg, installerar nya extra handledare, ny belysning, ljuddämpning. Vidare står de för uppmålning av de av konstnärernas valda färger och att montera konsten på plats efter konstnärernas direktiv.

I arbetet med Hälsotrappan prioriteras konstnärlig kvalitet liksom att personalen involveras i arbetet genom en aktiv kommunikation där de blir delaktiga i processen. I likhet med tidigare genomförda projekten på Dalens, Sabbatsbergs och Rosenlunds sjukhus (beviljades Projektstöd Kultur i Vården pengar från kulturnämnden 2007, 2009 resp. 2010) kommer man att sätta upp en brevlåda för att kunna ta emot tips och synpunkter från alla berörda. Via intranät och projektets hemsida kan den som vill följa arbetet och lämna synpunkter. Dessutom arbetar man med regelbundna informationsträffar, informella möten som uppstår spontant på plats under deras praktiska arbete, i

förväg utannonserade, öppna skissvisningar, affischering i form av vägtidning som uppdateras regelbundet, sjukhusets intranät, invigning under festliga former, uppföljningar, utvärdering. Projektet är en återkommande verksamhet i och med att man under processen arbetar med delaktighet, bildkonstnärerna befinner sig ofta på plats för mätningar, fotograferingar, skissarbeten etc. På detta sätt blir Hälsotrappan en aktiverande kulturhändelse i huset, som leder fram till något med bestående värde.

Huvuddragen på utformningen består av att färgsätta en yta på varje halvplan och konsten kommer att placeras i anslutning till dessa väggar, antingen på den färgade ytan eller intill. Planer finns också för att skissa på konst i det schakt som löper genom hela trapphallen, dvs. någon form av fritt hängande verk. Färgen kommer också att utstråla en stämning i dialog med konsten på respektive plan. Man har arbetat extra noga med ett färgackord, eftersom man på Jakobsberg tack vare den öppna planlösningen kan se flera plan på samma gång. I likhet med tidigare Hälsotrappor kommer man att skapa konst på pannor o dylikt för fastskrivning i väggarna.

Med projektet Hälsotrappan vill man med kulturens goda inverkan medverka till att skapa sinnesstimulerade och berikande miljöer för vårdpersonal, äldre människor med svåra sjukdomar, patienter i livets slutskede och deras anhöriga, såväl vuxna som barn. Personalen berättar att de med konst som utgångspunkt kan finna nya samtalsämnen med sina patienter, de talar också om möjligheten att öka patienternas vilja, ork och motivation till det ofta tunga och svåra arbetet med träning i trappan. På bottenplanet finns ett rum för avsked och vägen dit genom trapphallen kan göras betydligt mer värdig.

En vision med Hälsotrappan är att man genom att gå i trapporna skall kunna upptäcka något nytt, få impulser och kreativa idéer, samtidigt som man får en dos av den dagliga motionen. Indirekt vill hälsotrappan gärna även bidra till att skapa nyfikenhet på konst hos en bred allmänhet.

Förvaltningen anser att projektet ligger väl i linje med de intentioner som finns med stödet. Hälsotrappans ursprungliga idé växte fram på arbetsterapienheten på Dalens sjukhus och har sedan inspirerat till vidareutveckling. Personalen har varit väldigt positiva till verksamheten.

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beviljar Art produktion Evenemang 200 000 kr för projektet Hälsotrappan på Jakobsbergssjukhus. Eftersom kulturnämnden och förvaltningen har det samlade ansvaret för de konstnärliga gestaltningarna i landstingets lokaler, måste kulturförvaltningen fortlöpande hållas informerad om hur projektet framskrider.

3.1.2 SöS, Sachsska Barnsjukhuset, Lekterapi KUN 2010/764

Stöd 2010: 130 000 kr (februari)

SöS, Sachsska Barnsjukhuset, Lekterapi ansöker om 190 000 kronor för clown & musikverksamhet under 2011. Lekterapi har fått stöd för clownverksamhet sedan 2001. Under 2010 är tanken att fortsätta kombinera clown- och musikverksamhet, en vidareutveckling som startade 2005. Syftet med projektet är att vårda det friska hos de sjuka barnen och att för en stund få dem att koppla bort smärta och rädsla. Formerna ska vara relaterad till barnens individuella behov.

Verksamheten ska vara av uppsökande karaktär, på barnens rum, i väntrum, behandlingsrum samt entréer. Genom musikmannen får barnen delta i musikaktiviteter, både lyssna och bli stimulerade av att sjunga och spela med. Clownen och musikmannen ska genom en regelbunden kontakt vara en resurs för barn, föräldrar och personal. Verksamheten genomförs en gång per vecka. Trolleri, musik och humor är ett bra sätt att nå även tonåringar som ligger inne på vårdavdelningarna. Merparten är dock 12 år och yngre.

Lekterapi uppskattar den flexibilitet som clownverksamheten innebär. Man kan snabbt anpassa sig till var barnen för tillfället finns. Genom regelbunden verksamhet kan clownen och musikmannen glädja och hjälpa fler barn att för en stund koppla bort smärta och rädsla. Clownerna har verkligen uppskattats med sin glädjespridning och finstämda humor och lekfullhet. Besöken på mottagningarna och i akutens väntrum blir ofta som en föreställning. Personalen understöder varmt denna verksamhet.

Under 2010 har stödet på 130 000 kr räckt till 33 tillfällen och totala antalet som tagit del beräknas till 1 698 personer och i snitt har 50 deltagit per gång.

Förvaltningen föreslår kulturnämnden att bevilja SöS, Sachsska Barnsjukhuset, Lekterapi 130 000 kr för clown & musikverksamhet 2011, vilket är oförändrat stöd jämfört med 2010.

3.1.3 Astrid Lindgrens Barnsjukhus Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge KUN 2010/768

Stöd 2010: 100 000 kr (januari)

Astrid Lindgrens Barnsjukhus i Huddinge söker 100 000 kr för projektet "Astrid Lindgren Barnsjukhus Musikverkstad" under 2011. Sjukhuset fick första gången stöd för detta projekt 2008 hos kulturnämnden. Projektet har dock varit igång sedan 2005 men tidigare finansierats av medel från Barnens Sjukhus - Huddinge CE – konsumentelektronikbranschen.

Astrid Lindgrens Barnsjukhus bedriver förutom bassjukvård för barn och ungdomar inom sjukhusets närområde också högspecialiserad vård för hela Stockholms läns landsting och för övriga landet. Endast de allra svårast sjuka skrivs in på vårdavdelning.

Musikverkstan är ett pilotprojekt och unikt inom barnsjukvården i Sverige. Sjuka barn, ungdomar och syskon kan stimuleras och uppmuntras genom att skapa musik. I Musikverkstan finns möjlighet att prova olika instrument såsom, trummor, elbas, synthesizer och gitarrer. Det finns även mikrofoner och inspelningsutrustning. Barn och ungdomar kan där skapa egen musik och text eller sjunga sin favoritlåt. Musiken kan spelas in och barnen får med sig sin "egen låt" hem.

Förändringar som genomförts under 2010 är att Musikverkstan avslutat samarbetet med Mando AB som driver Anorexicentrum. Ett samarbete med Musikterapi på Astrid Lindgrens Barnsjukhus i Huddinge har växt fram mer och mer under 2010 eftersom patienter som fått Musikterapi har haft önskemål om att spela in sin musik samt att musikterapeuten Lena Ugglar har efterfrågat hjälp med detta. Musikverkstan finns numera som Facebook som är en öppen grupp. 90 medlemmar har hittills anslutit sig och dessa får offentlig information om Musikverkstan som t.ex. nya låtar, länkar till Musikverkstan i media, bidragsgivare m.m.

Musikverkstans mål och syfte är att:

- Ge möjlighet till långtidssjuka barn/ungdomar att få ägna sig åt musikaktiviteter som kan leda till positiva kontakter.
- Normalisera tillvaron för barn/ungdomar vid långvarig sjukdom.
- Ge barn/ungdomar på sjukhus möjlighet till musikaktiviteter som är anpassade till deras situation.
- Ge möjlighet för barn/ungdomar att uttrycka sig genom rytm, musik och text.
- Minska negativa sjukhusupplevelser för barn/ungdomar på sjukhus.
- Minska långtidssjuka barns/ungdomars upplevelse av isolering och utanförskap p.g.a. lång tids sjukdom.
- Hjälpa barn/ungdomar att stärka sin identitet genom att få arbeta med musik i olika former.
- Väcka/skapa ett musikintresse hos barn/ungdomar som vistas på sjukhus.
- Erbjudna syskon Musikverkstans möjligheter.

Under 2010 har Musikverkstan varit öppen vid 79 tillfällen och mött 164 barn och ungdomar. Under dessa tillfällen har de unga patienterna tillsammans med musikpedagogen Anders skrivit egna texter, tränat på att spela olika instrument, spela in en egen eller utvald låt på cd-skiva och i samband med inspelningen varit delaktig i hur en inspelning går till. Många ungdomar har på egen hand skrivit låttexter. Därefter har musikpedagogen och textförfattaren tillsammans gjort musiken. Musikpedagogen har även varit en ambulerande

resurs för isolerade barn. Gravyt handikappade barn som inte kan hantera instrument eller sjunga har kunnat få en värdefull musikalisk upplevelse tillsammans med musikpedagogen. Musikterapeuten Lena Uggle på sjukhuset har även haft hjälp av musikpedagogen vid diverse inspelningar. Musikverkstan har även haft ett stöd från Stockholms barncancerförening och Stiftelsen Min Stora Dag finansierar instrument och nya dataprogram.

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden beviljar Astrid Lindgrens Barnsjukhus i Huddinge 100 000 kr för projektet "Astrid Lindgrens Barnsjukhus Musikverkstad" 2011, vilket är oförändrat stöd jämfört med 2010.

3.1.4 Eva Gabriella Sjöblom, enskild firma KUN 2010/777

Stöd 2010: 95 000 kr (januari)

Eva Gabriella Sjöblom ansöker om 98 000 kr för fortsättning av projektet "Kultur med bildkonst i den geriatriska vården". Ansökan avser Karolinska universitetssjukhuset, Huddinge avd R 73. Avdelningen bedriver utredning och behandling av patienter med minnesproblem. Stöd har utgått från nämnden för samma typ av verksamhet sedan 2002. Sjukhusen och avdelningarna som omfattats har dock ändrats under åren.

Ansökan 2011 avser besök på avd R 73 Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge med två besök per vecka. Vid besöken förs samtal med patienterna utifrån konst som visas i "konstkorridoren", samt konstmappen vilken är framtagen och sammanställd i samråd med konstansvariga på kulturförvaltningen. Mappen vänder sig i första hand till de patienter som är rörelsehindrade eller som av annan anledning inte kan lämna avdelningen. Dessutom används nu den mapp som riktar sig särskilt till utomeuropeiska invandrare, en mycket isolerad grupp.

Projektet har som huvudmålsättning att patientgruppen på sina egna villkor ges möjlighet att få kontakt med de minnesöar som ofta finns trots stor förvirring i tid och rum. De dementa försöker hela tiden kommunicera med sin omgivning men ofta i ett sorts kodat språk, vilket gör att det finns en gemensam nämnare mellan konstnärligt uttryck och deras eget uttryckssätt. Arbetsmetoden har fungerat mycket väl. Genom att patienterna ges möjlighet till att få uttrycka sig själva, finna sitt egenvärde och sin självstyrka lindras deras oro och rädsla. Även personal och anhöriga uppskattar det arbetssätt som har utvecklats.

Under 2010 har Eva Gabriella Sjöblom besökt Karolinska universitetssjukhuset, Huddinge avd R 73 vid sammanlagt 86 tillfällen. Varje tillfälle varar 2,5-3 timmar. I genomsnitt har 5 - 10 personer deltagit per tillfälle. Enligt kontaktpersonen på berörd avdelning så har projektet fallit väl ut och uppskattas av både patienter, personal och anhöriga.

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden beviljar Eva Gabriella Sjöblom, enskild firma 95 000 kr för projektet "Kultur i den geriatriska vården" på Karolinska universitetssjukhuset Huddinge avd R 73 under 2011.

3.1.5 Eva Valentin Information, enskild firma KUN 2010/780

Ny sökande.

Eva Valentin Information söker 100 000 kr för projektet "Filmverkstad" eget skapande med rörlig bild inom lekterapi Astrid Lindgrens Barnsjukhus Huddinge/Solna. Projektet har redan beviljats stöd från Film Stockholm och Pedagogiskt Resurscentrum samt söker även stöd från Stiftelsen Astrid Lindgrens Barnsjukhus.

Under september och oktober månad 2010 gjordes en förstudie; eget skapande med rörlig bild inom lekterapi verksamhet på Astrid Lindgrens Barnsjukhus, i samarbete med Film Stockholm, Pedagogiskt resurscenter (lekterapi) samt Regionbiblioteken (sjukhusbiblioteken i Huddinge och Solna). Syftet med studien var att utveckla metoder som ger långtidssjuka barn och ungdomar möjlighet att själva uttrycka sig med hjälp av rörlig bild. Förstudien visade att trots att barnen ofta hade en begränsad tid att göra sina filmer blev resultatet intressant. Det finns flera tydliga exempel på att barnen bearbetat sin livssituation i arbetet. Filmskapandet har inte sällan varit en fördjupning av det arbete som gjorts inom lekterapi. För ett par tonåringar som har svårt att hitta sin kreativitet har filmverkstan gett "nyckel till lusten". I november 2010 utvärderades förstudien. Alla anställda inom Pedagogiskt resurscentrum har delgett sina åsikter och givit mycket positiv respons på förstudien. Filmverkstan har visat sig vara en verksamhet som passar alla barn oavsett handikapp, sjukdom eller nationalitet. Barnen upplever att de gjort allt själva från start, process till slutresultat. Utvärderingen resulterade i en önskan om en fortsättning av verksamheten med Filmverkstan under 2011.

Lekterapi, Mötesplatsen (Huddinge), biblioteket i Solna upplåter sina lokaler, tillhandahåller visst lekmaterial och teknisk utrustning till verksamheten. Lekterapeuterna är länken mellan mediepedagogen Eva Valentin och de barn och ungdomar som vill pröva på att göra egen film. Eva Valentin ansvarar för uppläggning och genomförandet av filmskapandet tillsammans med barnen.

Filmverkstan förläggs två dagar i veckan på respektive sjukhus Huddinge och Solna, och följer lekterapiens öppettider. Dagarna bör vara i följd efter varandra på varje sjukhus så att barnen kan fortsätta på sin film om den inte blev färdig första dagen.

Barnen och ungdomarna erbjuds att skapa egna animerade filmer. Barnen leker fram sina berättelser tillsammans med mediepedagog Eva Valentin, skapar figurer av modeller eller papper, legobyggen de gjort på lekterapi, byg-

ger upp en scen för filmen och bestämmer vad filmen ska handla om. Genom s.k. stop-motion, enbildstagning tar man bilder, rör föremålen, tar en bild igen och upprepar detta tills filmen är klar. Läger sedan på text, musik och ljud effekter som barnen väljer själva. När filmen är klar får barnen den hemskickad via e-post, bränd på CD-skiva eller lagd på USB-minne. De får också information om den teknik och programvara som används så att de kan fortsätta film-skapandet hemma om de önskar.

Förvaltningen anser att projektet är mycket intressant och väl förankrat hos berörda parter. Det är första gången som ett filmprojekt söker stöd och det blir ett bra komplement till övriga satsningar inom Projektstöd Kultur i Vården. Förvaltningen föreslår att kulturnämnden beviljar Eva Valentin Information, enskild firma 100 000 kr för projektet "Filmverkstad" på Astrid Lindgrens Barnsjukhus Huddinge/Solna under 2011.

3.1.6 Glädjeverkstan

KUN 2010/786

Stöd 2010: 350 000 kr (januari)

Glädjeverkstan ansöker om 428 000 kr för projektet "Clown i vården" 2011 på Astrid Lindgrens barnsjukhus Solna. Pengarna ska användas för clownverksamhet en dag i veckan på avd Q 83 endokrin och gastro samt avd Q 80 akut & infektion.

Glädjeverkstan har funnits på Astrid Lindgrens barnsjukhus sedan 1998. Totalt 10 artister i olika konstellationer arbetar just nu i verksamheten, 6 kvinnor och 4 män, alla med lång erfarenhet som skådeartister, mimare, skådespelare, trollkarlar och med stor erfarenhet av att möta barn. Man har verksamhet fem dagar i veckan. De besök som görs sker oftast familjevis. Man anpassar besöken efter familjens ork och önskemål och är ibland med vid lättare behandlingsmoment för att hjälpa till och avleda. Syftet med clownbesöken är att underlätta sjukhusvistelsen för de sjuka barnen, deras syskon och föräldrar samt övrig familj. All verksamhet sker i dialog med personalen.

Verksamheten på avd Q 83 och Q 80 planeras att fortsätta på samma sätt som under 2010. Avdelningarna kommer att besökas av clownerna en eftermiddag i veckan under hela 2011 frånsett vecka 1, 27-31 samt vecka 52. Sammanlagt blir det verksamhet under 45 veckor med fördelningen 25 veckor på vårterminen samt 20 veckor på höstterminen.

På avdelning Q 83 ligger barn med mag- och tarmsjukdomar. Många av dessa barn återkommer ofta till sjukhuset under flera års tid till exempel på grund av kroniska tarmsjukdomar eller för att vidga matstrupen eftersom de som små fått i sig något giftigt. Man möter även diabetesbarnen som även de fått en livslång diagnos. För dem kan en "clownmäducin" att tas i samband med måltid bli en ljusglimt i tillvaron. Avdelning Q 80 är en infektionsavdelning där barnen ligger isolerade på sina rum. Det innebär att de inte kan ta del av till

exempel lekterapi på samma sätt som barn som har möjlighet att lämna sina rum. Många av barnen som hamnar på Q 80 är barn som ofta ligger på sjukhus på grund av en annan grundsjukdom än den infektion som de tillfälligt har. På Q80 ligger även brännskadade barn.

Clownerna går två och två och träffar alla ineliggande barnen på de avdelningar de besöker. Mötena är olika långa beroende på barnets och familjens behov. De barn som har extra behov av stimulans och uppmuntran skrivs upp på en VIP-lista och har då möjlighet att få fler clownbesök i veckan.

Under 2010 har cirka 7 000 personer deltagit i verksamheten. Avd Q 83 har besökts ½ dag per vecka samt avdelning Q 80 ett antal gånger vilket gav 110 besök totalt 2010. Både personal, föräldrar och barn ger uttryck för att man uppskattar verksamheten. Något som också lyfts fram är övertygelsen att små glädjeämnen under sjukdomsperioden hjälper till med läkeprocessen hos barnen. Personalen märker att medicineringen mot illamående och smärtstillande sjunker när clownerna är på avdelningen.

Förutom de avdelningar som man söker pengar för hos kulturnämnden så bedrivs även verksamhet på ytterligare fyra av sjukhusets avdelningar men dessa kostnader täcks av andra bidragsgivare.

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden beviljar Glädjeverkstan 350 000 kr för clownverksamhet vid Astrid Lindgrens barnsjukhus under 2011, vilket är oförändrat stöd jämfört med 2010.

Hans Ullström